

Banyoles, la comarca i l'olimpiada

Si Banyoles i el seu estany ocupen la portada i el dossier d'aquest número, és perquè es troben ara mateix en primera línia a causa d'una doble expectativa. D'una banda, Banyoles podria ser reconeguda com a capital d'una comarca pròpia. De l'altra, l'estany podria ser designat com a escenari d'algunes proves dels Jocs Olímpics barcelonins.

Sembla que finalment, en el context de la nova divisió territorial de Catalunya, la ciutat de Banyoles podrà ser tinguda com a nucli vertebrador d'una comarca. Sembla que gairebé tothom està d'acord a admetre que Banyoles i els pobles del seu entorn natural formen una unitat geogràfica, econòmica i humana amb personalitat suficient per deixar de pertànyer al Gironès. En aquest sentit són significatives, com un testament, les declaracions fetes poc abans de morir l'il·lustre geògraf i demògraf Josep Iglesias, darrer supervivent de la famosa ponència de l'antiga divisió territorial catalana: "Banyoles, que vam haver de posar en el Gironès, és una comarca a part, i això s'hauria de reconèixer ara". Sembla que ha arribat per fi l'hora d'aquest reconeixement, que donarà estat oficial, administratiu i polític a una realitat històrica i social però, sobretot, a una consciència de comarcalitat que molts banyolins han mantingut ben viva i han defensat i reivindicat aferrissadament.

Aquesta esperança a punt de consolidar coincideix en el temps amb una altra de més etèria i més conflictiva: la de fer que Banyoles esdevingui la seu del rem i del piragüisme en els JJ.OO. de 1992. Sobre aquesta qüestió, resta per dir la paraula definitiva. L'alcalde de Barcelona ha indicat amb raó que si els banyolins volen tenir els Jocs a l'estany "s'han d'espavilar", però els banyolins voldrien que també s'espavilessin els qui han de decidir si les proves aniran a Banyoles o a algun altre indret. Perquè no es poden pas bastir projectes sobre el no res, i encara menys si s'han de fer grans despeses sense una mínima garantia de la seva eficàcia.

Val a dir, però, que en aquesta qüestió l'opinió pública no es mostra tan unànime com en el cas del reconeixement comarcal. No tothom creu que la presència olímpica sigui bona per a Banyoles, i menys encara per a l'equilibri sempre inestable de l'Estany. Els avantatges i els inconvenients del cas haurien de passar pel sedàs de la reflexió i s'haurien de filtrar a través d'acurats estudis, fins a assegurar-se que, en tot cas, aquest bé únic que és l'estany, tantes vegades amenaçat i agredit, no en sortirà perjudicat per res. En aquest sentit és bo de saber que, al cap de tants anys d'haver-ho acordat i anunciat, es comença a preparar la redacció d'un Pla Especial de Protecció, destinat a fer el diagnòstic de la situació de l'estany i a donar pautes racionals per a totes les actuacions futures que l'afectin, començant per les derivades de les possibles proves olímpiques.

Són, doncs, qüestions importants les que en aquest moment es troben en joc sobre la taula de les grans decisions. Banyoles haurà guanyat doblement la partida si, assolida una comarca pròpia, pot continuar trobant en l'estany d'aigües netes el mirall que reflecteixi nítidament la seva personalitat.